

Izhaja
vsak drugi in četrti
četrtak v mesecu.

Naročnina
stane
80 kr. na leto.

Posamezne številke
se dobivajo po 5 kr.

GLASNIK

Naročnino in dopise
pošiljajte uredništvu
„Glasnik“
Cesta v Mestni Log 4.

Oglasila
delavec, ki nimajo
dela, ali delo-
dajavec, ki iščejo
delavcev, se vspreje-
majo zastoj!

Krščanski delavci, združite se!

Štev. 6. V Ljubljani, 28. januarija 1897.

Letnik III.

Kaj so socijalni demokratje?

Socijalno-demokratski časopisi in agitatorji zatrjujejo vedno, da bode jedino socijalna demokracija preobrazila in zboljšala žalostne delavske razmere. Poglejmo, kaj je na tem! Volilni oklic socijalnih demokratov, katerega so po vsi državi razposlali in liki lopovom po noči raztrosili med ljudstvo, ima obetanj, ki se nikakor ne strinjajo z delavskimi težnjami. Poleg vseh surovosti, s katerimi se odlikuje po vsebini, zahtevajo tudi ločitev cerkve od države. Kaj, za Boga, ima vendar opraviti ta točka ali zahteva s težnjami in zboljšanjem gmotnega položaja delavskih stanov? Ako socijalni demokratje menijo, da bi se s tem, ako se loči cerkev od države, znižal davek in bi to koristilo državljanom, moramo naravnost reči, da so slepci v pravem pomenu besede. Kakor vemo, je svoj čas država pograbila mnogo cerkvenega premoženja ter iz istega naredila takozvani »verski zaklad«, iz katerega se vzdržujejo duhovniki. Ker je pa vlada to premoženje slabo oskrbovala in porabila denar tudi za druge državne stvari, je dolžna, da iz državnih dohodkov povrača verski zaklad. Cerkvi se ni bati te socijalistične zahteve, ako se jej sicer zagotovi slobodno izvrševanje vere, ker bi bila potem rešena sitnega državnega nadzorstva. Nasprotno bi bila država na škodi in ljudstvo veliko na slabšem. Verni kristjani bodo radi žrtvovali vse za svojo vero. Krščansko ljudstvo bi, kakor v Ameriki, tudi pri nas, poleg vseh družih državnih doneskov iz proste volje skrbelo za vzdrževanje verskih potrebščin. Državna bremena bi se ne znižala, ker bi razni brezverski in vsled tega tudi brezvestni državniki skrbeli za to. Toraj bi moralo ljudstvo plačevati dvojen davek. Ker se drži socijalna demokracija židovskih kapitalistov, mora se že vsled tega potegovati za te vrste ljudij. Kapitalisti so po večjem brezbožneži in brezverci. Te torej jezé državni prispevki k »verskemu zakladu«. Da bi se rešili teh prispevkov, zahteva v njihovem imenu socijalna demokracija »ločitev cerkve od države«. Poleg tega pa upajo, da bi potem tem preje in tem lažje pripravili krščanske delavce ob vero. Njihov najhujši nasprotnik je krščanstvo. To je vzrok, da socijalna demokracija pobija povsod

krščansko vero. Judovske vere se niso nikjer pobijali, za mohamedanizem so se celo potegovali — ker je pri njih morala tako velika, da bi radi za vsacega moža deset žen — suženj kali?

Dalje zahtevajo brezversko šolo. Koliko bi bila taka šola v korist ljudstvu, naj spredijo čitatelji »Glasnika«. Pregovor, ki pravi, »kar se je Mihec naučil, to zna tudi Miha«, velja splošnemu ljudstvu. Ako se bodo otroci v šoli učili živeti krščansko po božjih zapovedih, bodo tudi odrasčeni pošteni ljudje; poštenih in značajnih krščanskih ljudij pa ravno potrebuje današnji in prihodnji čas, da se reši ljudstvo iz brezdnja, v katero je je potisnilo kapitalistično brezverstvo. Trdijo, da naobražen človek ne more biti slepar, ako tudi nima nobene vere. To je grozna zmeta. Vsakdanje življenje nam jasno priča o zmoti te trditve. Koliko goljufij, prevar, tatvin, umorov i. t. d. se pripeti v takozvani olikani družbi, ki nima nobene vere. Ako se celo pri ljudeh, ki verujejo v Boga in v Njegovo pravičnost, dogajajo dostikrat sleparije, koliko bolj se bodo razna hudodelstva ponavljala pri ljudstvu brez vsake vere? Ali je torej zahteva, da se vrže iz javnih državnih šol vera na cesto v korist krščanskega ljudstva? Nikdar! Krščansko ljudstvo tudi ne bo nikdar dovolilo v to, ker noče, da bi bili njegovi potomci tolpa divjih tolovajev, kar bi se zgodilo, ako bi obveljalo framasonsko socijalno-demokratsko načelo. Zares! Dovolj slep in omejenega uma mora biti človek, ki tja v en dan tava za krivoprosko socijalno demokracijo, katera mu v podobi kruha ponuja najhujšo palico, s katero naj bi bilo ljudstvo tepeno, ko bi premagala po agentih dvomljive poštenosti razširjaječa se načela. Z odpravo verskega pouka iz šole bi se pa ljudstvu naložil ogromen davek, ker bi si ljudstvo potem moralo vzdrževati privatne šole, v katerih bi bil verski pouk. Res da zahteva socijalna demokracija, da naj bo na šolah pouk brezplačen, to je zelo potrebno. Toda na šolah, kakoršne hočejo socijalni demokratje in framasoni, krščansko ljudstvo neče nobenega, tudi ne brezplačnega pouka.

Kolikor zahtevajo socijalni demokratje v svojem programu dobrega za delavski stan, je vse povzeto po krščanskih pisateljih.

Naročajte „Glasnik“!

Toda po svojem načrtu gledé morale in filozofije uničujejo sami se tisto, kar imajo. Socijalnega reda ne more nihče narediti, kdor nima prepričanja v pravičnost in kdor nima vere, da mora biti vsakdo pravičen zato, ker je to zapovedal Bog. Kdor nima podlage svojemu delovanju v Bogu, zida brez temelja in njegova stavba se bo porušila sama ob sebi.

Jasno so povedali socijalni demokratje svoje zahteve. Jasno in naravnost moramo mi krščansko-socijalni delavci pobijati njihova načela, ker so nam povsem kvarljiva, kvarljiva gmotno in duševno. Jasno se razvidi iz njihovega programa nakana judovskih kapitalistov, ki hočejo vzeti krščanskemu ljudstvu vse, kar mu je sveto: vero, narodnost in njega lastnino. Da, tudi njega lastnino, ker pravijo, da mora vse poprej ubožati, potem se bode še-le pričelo zopet novo boljše življenje. Toraj ljudstvo krščansko, ti ubožuj, ti daj svoje imetje, svojo čast, samo da ti bode, ko bodeš popolnoma ob vse, ložje zapovedoval bogati, krivonosi, framasonski Abrahamov sin! K temu te hoče, ljubi sodelavec, pripeljati socijalna demokracija.

Krščanski slovenski delavci! Spoznajte nakane svojega najhujšega sovražnika, ki se vam približuje in prilizuje, obeta in roti, kakor volk v ovčji koži. Boljših časov hočete, zato se ogibajte socijalne demokracije, ki je imela vže sto in sto prilik pokazati svojo dobrohotnost do delavcev, česar do sedaj še ni storila. Pri volitvi v peto kurijo bodite pazni in ne verujte ljudem, ki se plazijo okoli vas skrivaj. Ob volitvi sami pa pokazite, da ste zavedni krščanski socijalisti in volite v državni zbor moža iz svoje srede, ki bo vestno zastopal vaše težnje. »Vse moštvo na krov«, kadar pride čas volitve. Pokazite, da nočete socijalnih demokratov, ki hočejo izdati naše ljudstvo v roke njega najhujših sovražnikov, židovskih kapitalistov.

Mrliču v spomin!

Državnega zbora ni več. Dne 22. t. m. je na Dunaju izdihnil svoje šestletno življenje. Za njim žaluje nekaj poslancev, ki vedo, da jih prihodnji zbor ne bo več videl v svoji sredi. Najbolj pa se kremži judovski liberalizem, kateri je imel v lepi državnozbornski palači svoje kraljestvo in ki sedaj potr in polomljen čaka svoje zadnje urice.

Večina pogrebcev — avstrijskih državljanov pa je vesela. Tudi mi smo med njimi. Zbornice so prav za prav sumni sejmi, kjer se razni mešetarji skušajo za svojo srečo. Samo da se sejmúje za blagor ljudstva, za duševne in gmotne zaklade narodove sreče. Odurno je to sejmovanje samo na sebi, odurno v svojih začetkih, ko se v strastvenih volivnih borbah pretepajo ljudje sem in tija. Po pravici lahko rečemo, da toliko lažij, obrekovanja, zvijačnosti, hinavščine, podlega zalezovanja, besnega sovraštva ne kaže nobena doba javnega življenja, kot tisti čas, ko se vršé tako imenovane volitve, ko se

rodi nova zbornica. Če je rojstvo tako zoperno, ni čuda, če je tudi življenje tako rojenega otroka tako, da se gabi človeku.

Časih so rekli, ako hočeš s slastjo jesti, ne smeš gledati, kako mečkajo kuharice svoje delo. A uprav tako velja: če si hočeš ohraniti mirno kri, ne smeš gledati, kako se delajo postave. Vse parlamentarno življenje je sama spletkarija, največ grdo osebno kosanje. Zato je pa tudi tak uspeh.

Poginoli državni zbor je jasna priča našim trditvam. Zato pač ne moremo žalovati za njim, marveč pristrčno se veselimo, da je že konec brezplodnega, druzega govoričenja in osebnega mešetarstva, ki nam je le škodoval, koristil pa takorekoč v nobeni zadevi.

Vprašajmo no, kaj imamo delavski stanovi od njega? S svojim socijalnim načrtom v roci si pogledjmo zadnje državnozbornsko delovanje! Kaj se nam je dalo? Nič, prav nič! je odgovor.

Kaj je dobil kmet? — Obetali so mu rentne domove, zadruga, obetali so podpore za povzdigo kmetijstva. A o vsem tem ni niti duha niti sluha. Uradnikom so za mnogo milijonov zvišali plačo, za kmeta jim ni bilo mar. Marsikak višji uradnik bo imel samo zboljšanja pri plači več, nego kmet celo leto zasluži. Država vidi kmeta le tedaj, ko pobira davke, pristojbine, dac itd., ko pa kmet vzdihuje in propada, ga neče videti. Naš kmečki načrt ostal je neizpolnjen.

In obrtnik? — Nekakšne izpremembe obrtnega zakona je predlagala vlada. A še teh ni vseh spravila v veljavo. In kar jih je, so skoraj brez pomena. V povzdigo trgovskega delovanja obrtnih zadrug se ni nič storilo. V podporo, da bi mali obrtniki mogli se posluževati tudi strojnih močij, se ni nič storilo. Tudi naš obrtni načrt še čaka rešitve.

In delavec? — Predlagalo se je zavarovanje za starost in onemoglost. — Nič. Na Dunaju je bilo o ženskem delu posvetovanje, pri katerem so delavke razkrile grozne stvari. Poslanec Palfi je dvakrat vprašal vlado, kaj misli ukreniti delavkam v pomoč. Zgodilo se ni nič. Razven volivne pravice v splošni kuriji niso dobili delavci ničesar.

Naša katoliška cerkev nosi še vedno stare okove, ki jih ji je skoval liberalizem. Naš narod je na Koroškem, Štajarskem in Primorskem še vedno brez pravic. Nima svojih sol, uradniki, ki bi imeli služiti v njegovo korist, ne umevajo njegovega jezika.

Dela nas čaka torej se dosti.

Avstrijski narodi bodo v kratkem volili. Prva voli peta kurija; pri nas na Kranjskem dne 10. marca. Pripravimo se! Vsak »Glasnikov« bravec bodi ne samo zvest pristaš, marveč živahen agitator za svete naše stvari in za prave kandidate. V prelepem pismu se obračajo naši škofje do krščanskega ljudstva in priporočajo, naj voli poslance, ki se bodo potegovali zlasti za versko šolsko vzgojo in pa za krščansko pravičnost do narodov in do delavskih stanov. Ubogajmo jih! Glas naših višjih pastijev nam mora biti svet.

Če bo vsakdo storil svojo dolžnost, bomo gotovo zmagali. In čez šest let, ko premine državni zbor, ki se ima sedaj izvoliti, bomo lahko veselejše pisali o njegovem delovanju, kot o preteklem. Bog daj srečo!

Naša organizacija.

Slovensko katoliško delavsko društvo v Ljubljani je izdalo v 2. in 3. tednu 58 gl. 60 kr. za podporo svojim obolelim članom. — Društvu v podporo so darovali nastopni dobrotniki, oziroma podporni člani: g. Lovro Zdešar, posestnik in trgovec na Glincah, 3 gl., g. Karol Lipovšek, sobni shkar, 3 gl. in č. g. Fr. Avsec, kaplan v Trebnjem, 1 gl. letnine. — V nedeljo, dne 7. februarja t. l. ob 4. uri popoldne, priredi društvo pri Ferlincu mesečen javen shod, na katerem se bode razpravljalo o deželno in državnozbornih volitvah ter raznoterostih. — Društveniki se opozarjajo na sklep IV. občnega zbora dne 17. t. m., s katerim se je zvišal mesečni donesek s prvim februarjem od 20 na 25 kr. Ob enem se opozarjajo tudi oni društveniki, ki so zaostali z mesečnim doneskom, da čim preje poravnajo, sicer se bo postopalo proti njim v smislu § 5, b, drugi odstavek društvenih pravil. — Društvena pisarna se nahaja sedaj v Florijanskih ulicah št. 18 v pritličju.

Občni zbor slovenskega katoliškega delavskega društva se je vršil v nedeljo dopoldne ob 1/2 10. uri v mestni dvorani ob obilni vdeležbi. Po pozdravu in nagovoru društvenega predsednika g. Zillerja, ki je v izbornih besedah v kratkem pojasnil društveno gibanje v minulem letu ter omenjal mnogih zaprek, ki so se stavile društvu, katere je pa vendar z božjo pomočjo premagalo in krepko vstrajalo na dani si poti, pričel je svoje zanimivo poročilo mesto bolnega tajnika odbornik g. Gostinčar. Iz njegovega poročila posnamemo, da je imelo društvo, kateremu je v letu 1896 na novo pristopilo 58 rednih in 9 podpornih članov, (17 članov je umrlo), 21 deloma društvenih, deloma javnih shodov in dva izleta. Izmej shodov je bil gotovo najmenitnejši oni, pri katerem so bili zastopani vsi stanovni in se je razpravljalo splošen socijalen načrt. Poleg tega so se društveniki v teku leta poučevali v raznih prekoristnih stvarih. Iz socijologije je predaval častiti g. dr. Krek. Za zabavo društvenikov je nadalje skrbela knjižnica, katere so se društveniki marljivo posluževali in ki šteje sedaj 370 knjig, katere so darovali razni dobrotniki, ter časopisi, katerih si je društvo omislilo 12. Društveni odbor je imel v letu 1896 48 sej, pri katerih se je ukrepalo o društvenih zadevah. Vkljub temu, da je bilo minulo leto v mnogem oziru, posebno, ker društvo ni imelo primernih prostorov, zelo neugodno za društveno delovanje, sme vendar biti ponosno na doseženem vspehu. Nato je poročal blagajnik g. Ra-

kovec o oskrbovanju društvenega premoženja. Iz njegovega poročila je povzeti, da je imelo društvo v minulem letu 1485 gl. 69 kr. dohodkov in 1851 gl. 69 kr. stroškov. Mej prvimi je 1024 gl. 30 kr. doneskoy rednih in 83 gl. 40 kr. doneskoy podpornih članov; dalje 156 gl. 60 kr. darov društvenih podpornikov, in razni manjši dohodki 221 gl. 39 kr. Mej stroški je najpreje omeniti bolniške podpore, ki znaša 1530 gl. 17 kr., dalje najemščina, svečava, kurjava ter plača slugi 177 gl. 70 kr., tiskovine in časopisi 65 gl. 25 kr. in razni mali stroški 76 gl. 90 kr. Bolniška podpora je znašala po 2 gl. na teden ter je bilo v tem času 261 slučajev bolezn. Vstevši prebitek koncem leta 1895 800 gl. 58 kr. znaša premoženje brez inventarja in knjižnice koncem leta 434 gl. 88 kr. Iz tega je razvidno, da se stroški niso pokrili z dohodki; to pa le vsled tega, ker je bilo treba izplačati toliko svoto za podporo. — Tajnikovo in blagajnikovo poročilo se vsprejmeta brez ugovora na znanje. Potem se je vršila volitev odbora, namestnikov ter pregledovalcev računov. V odbor so voljeni: Ziller Fran, predsednik; Jakopič Ivan, podpredsednik; Gostinčar Josip, tajnik; Rakovec Ivan, blagajnik; Zupanc Ivan, Jeriha Josip, Hauptman Josip, Trefalt Josip, Lapajnar Josip in Snoj Fran, odborniki. Namestniki so: Golmajer Jakob, Kos Fran, Tomažič J., Palovec Lovro, Zadnikar Ivan in Belič Andrej. Pregledovalci računov: Smrekar Filip, Poženel Ivan in Jereb Valentin. — Pri točki »razni nasveti« se je vsprejel predlog, naj se z ozirom na manj ugodno stanje blagajne zviša mesečni donesek počenši s 1. februarjem t. l. od 20 na 25 kr. Konečno se je izrekla zahvala vsem društvenim dobrotnikom in sodelavcem, na kar je predsednik z običajnim pozdravom zaključil zborovanje po 11. uri.

Dva shoda ljubljanskega slovenskega katoliškega delavskega društva. Dne 10. t. m. smo imeli zelo dobro obiskan shod v Ferlinčevi gostilni. Govoril je dr. Krek o socijalni demokraciji in krščanskem socijalizmu. Razvijal je bistvo človeške nature in dokazoval njene potrebe in pogoje njenega zdravega obstoja. Pri tem je dokazoval, da socijalno-demokratska načela bistveno nasprotujejo človeški natori. Dr. Gregorič je pri ti priliki razvijal svoje misli o združenju vseh Slovencev. Ba har je med splošnim odobravanjem priporočal Gostinčarja za kandidata v peti kuriji. — Dne 24. t. m. je priredilo društvo znamenit shod v Medvodah. V tem kraju razpenja pod vodstvom nekega krščenega juda socijalno-demokratska agitacija svoje mreže. Česar ne more doseči z lepa, skuša spraviti na dan s silo, z zabavljanjem in tudi s tožbami. Toda zadnja nedelja je pokazala, da se vrli medvodski in gorški delavci ne vdajo. Bojtova gostilna in veža sta bili napolnjeni poslušalcev. Dr. Krek je najpreje razvijal, zakaj smo dolžni zbirati krščanske delavce. Javno življenje je nasprotno krščanskemu duhu, vlada se boji socijalne demokracije. Borba je huda. Mnogo žrtev je treba prestati, a če nas tudi čakajo hudi časi. — če se nam tudi obeta

zapor in druge kazni, vdati se ne smemo. Nato je pokazal, od kod izvira socialna demokracija, kaj namerava in kako hoče doseči svoj namen. Z njo je primerjal izvor, namene in sredstva krščanskega socializma. — Brez dvojbe ostane ta, poldrugo uro trajajoči govor, navzočim zborovalcem v stalnem spominu. Jako pič je nato govoril o nekaterih točkah našega načrta: o židovskem gospodarstvu, o bolniških blagajnah, o zavarovanju za starost in o volitvah. V lepem govoru je g. smleški kapelan Hribar slikal socialno-demokratske zmote. Ko je še Bahar toplo priporočil delavsko združevanje v katoliških delavskih društvih, se je med slava-klici papežu in cesarju zaključil ta pomenljivi shod.

Veselica krščansko-socialnih delavcev.

Krščansko-socialni ljubljanski delavci so priredili dne 17. t. m. v prostorih starega strelišča veselico, katere čisti dobiček je bil namenjen bolnišni podpori slovenskega katoliškega delavskega društva. Pri veselici je sodelovalo delavsko pevsko društvo »Zvon« in delavski tamburški klub »Zvezda«. Vse točke programa so se izvršile zelo srečno z burnim odobravanjem. Prolog je govoril dr. Krek, ki je kazal značaj pravega razveseljevanja, ki je more dati le krščanski duh. Kažoč na nekdanje paganske veselice Grkov in Rimljanov, ki so se odlikovale po ostudnosti in barbarstvu, primerja razveseljevanja današnjih dni tistim časom. Kjer ponehuje krščansko mišljenje, tam se ponavljajo stare paganske razvade. Cerkev ni nasprotnica razveseljevanju, ako je isto pošteno. Zgodovina krščanstva kaže, kako se je pričelo s krščanstvom res pravo »ljudsko« razveseljevanje. Konečno želi govornik, da bi se zopet vrnili oni časi, v katerih bi ljudstvo molilo, imelo dovolj kruha in dovolj poštenega veselja. Govornik, ki je bil takoj pri nastopu vsprejet s ploskanjem in »živijo«-klici, napravil je na navzoče globok utis. Po završitvi vsprejeda pričela se je prosta zabava, pri kateri so se ob glasovih domžalske godbe radovali vdeleženci. Bolniki slov. katol. delavskega društva bodo tudi hvaležni prirediteljem veselice, ker jim je donesla precej podpore. Tako smemo biti z veselico povsem zadovoljni vsi. Veselico so počastili nekateri č. g. duhovniki, med njimi č. g. župnik Malenšek, izmed svetnih gospodov pa g. župan Ivan Hribar in dr. Gregorič ter tudi precejšnje število meščanov in obrtnikov. Sl. kranjska hranilnica je prepustila prostore za veselico brezplačno, za kar ji bodi prisrčna zahvala!

Zagorska katoliška delavska družba je priredila v nedeljo 24. t. m., popoldne ob 1/2 4. uri svojim udom poučen shod in zabaven večer. K shodu je prihitel iz Voitsberga tovariš gospod Slenc, ki je posebno povabil k shodu zagorske steklarje, katerih se je shoda tudi lepo število udeležilo. Ob 1/2 4. uri otvori shod veleč. gospod Svigelj, pozdravi navzoče ter predstavi govornike. Gospod Slenc je pričel na to svoje zanimivo predavanje o delovanju socialne demokracije. Govornik razvija, kako deluje socialna demokracija v prid delavcev. Socialni demokratje se brigajo za delavca le takrat, dokler so delavci zmožni plačevati jim svoj tribut. Povdarja, da mo-

ramo mi krščanski delavci delovati po krščanskih načelih v zvezi z duhovniki, ki so se povsod pokazali kot prijatelji delavcev. Na Štajerskem sedaj socialni demokrati agitujejo proti duhovnikom in cerkvi s tem, da jim predbacivajo takozvano stolno takso. Mi krščanski delavci damo radi vsakemu svoje; radi tega tudi radovoljno plačujemo duhovnikom, kar jim gre. Pri prihodnji volitvi moramo biti krščanski delavci složni in skušati, da izvolimo takih mož, ki bodo stali in delovali za našo stvar. Govorniku, ki je svoj govor izpeljal res premišljeno in z dobrimi dovtipi, je zbrano občinstvo glasno pritrjevalo in ga odobravalo. — Za tem je govoril Gostinčar v slovenskem jeziku, kažoč, da so socialni demokratje povsod jednaki. Poziva steklarje in vse druge delavce, naj se pridružijo krščansko-socialni organizaciji, katera hoče res nesebično nekaj storiti za delavski stan. — Potem je godba zaigrala »Luegerjevo koračnico«, koju so zbrani naudušeno odobraval. Gledališna predstava »Zamujeni vlak« se je prav izvrstno obnesla. Čuditi se moramo delavcem v Zagorju, da so se v kratkem času svojega delovanja tako izurili in naobrazili, v dokaz, da krščanski socializem naobražuje ljudstvo. Kaj imajo n. pr. socialni demokratje v Zagorji? Nič! »Salon pod hruško« ne služi omiki, pač pa podivjanosti; dokaz temu je, da so v nedeljo socialni demokrati na poti blizu »salona« nekoga pošteno »nabunkali«. Pest, značaj socialno-demokratske države, igra pri njih glavno vlogo. Po igri so zapeli peveci kluba »Zarije« nekaj narodnih, ki so slovesnost zelo povzdignile in pokazale, koliko premore sloga in navdušenost v delovanju za dobro stvar. — H koncu se je oglasil še jedenkrat Gostinčar, ki je proslavljal delovanje zagorske delavske družbe, ki smo je občudovali. Priporoča dalje v nemškem jeziku tovarišu Slencu, naj v svoji domovini pozdravlja somišljenike, naj ondi pove, da tudi med Slovenci živi in deluje krščanski socializem, po istih načelih, kakor v lepi Štajerski. (Burno odobravanje, posebno med steklarji, kojih veliko ne ume slovensko.) V prihodnjih dneh bomo morali pokazati, da smo tukaj, takrat naj boče vsak na svojem mestu. — Č. gospod župnik se zahvaljuje potem govornikom in priporoča Slencu, naj nese med tovariše v »zeleni Štajer« pozdrav in zavest jedinosti. Pravi, da boče on tudi deloval na to, da bodo v peti skupini volili Gostinčarja poslancem. (Burno pritrjevanje.) Le prehitro je potekel večer v tako lepi družini, sredi poštenih, kremenitih krščanskih mož. — Tudi socialni demokratje so imeli shod »pod hruško«, žal, da ravno ob tem času, ko pri nas, zaradi tega ni šel nihče k njim.

Novo katoliško delavsko društvo osnovali so vrli krščanski delavci v Voičbergu. Tam, od koder so prenašali naši znani socialno-demokratski plačani agentje seme pogubnega brezverstva in skritega židovskega oderustva, tam se je ustanovilo 27. decembra lanskega leta katoliško delavsko društvo. Iz prijateljskega pisma posnamemo sledeče: »Poročam Vam veselo novico, ki Vam je morda že znana, da smo tukaj v Voičbergu ustanovili »Katoliško delavsko društvo« dne 27. decembra. Prijatelji katoliških delavcev in društev so nas počastili iz mnogih krajev, iz Gradca, Dajčlandsberga,

Köflacha z društveno belo zastavo, kar je nas vse posebno navduševalo. Zjutraj zgodaj smo se zbrali v gostilni pri g. A. Rajnerju v Kolodvorskih ulicah. Uvrstivši se v lep sprevod vsak s svojim društvenim trakom smo korakali ponosno za belo zastavo in domačo godbo proti kolodvoru, kjer smo sprejeli mnogo iz Gradca in drugih krajev došlih gostov. Ošli smo naravnost v cerkev svetega Jožefa, kjer je bila slovesna sv. maša in krasen govor g. prof. Šelauf-a iz Gradca. Tako navdušeno in prepričevalno je govoril, da je lahko vsakdo spoznal, kje je resnica in kje laž, kdo je skrbel in še vedno skrbi za pravo srečo delavskega stanu. — Popoldne ob dveh se je pričel shod. Domači g. kaplan pozdravi nazočne goste v iskrenih besedah, katerim je sledilo več izbornih govorov posebno gg. Šelauf-a in Gutjara iz Gradca. Prav posebno pa je ginil vse navzoče društveni predsednik Edvard Šlenc. Bog nam ohrani takega korenjaka in obudi še mnogo enakih! — Ker je z vlakom odšla večina gostov, ostali smo sami dalje časa in se prijateljsko razgovarjali, kako hočemo delovati z združenimi močmi na podlagi katoliških načel, ki so jedino prava. „Mené so moja mati vzredili kot katoličana, pa hočem zvest katoličan tudi ostati in s tem ljubezen svoji ljubi materi skazati“, tako konča moj prijatelj delavec iz Zagorja, ki biva sedaj v Voičbergu. Da bi pač tudi med zagorskimi delavci bilo mnogo takih mladeničev in mož, ki bi tako odločno poudarjali svoje krščansko prepričanje. Potem bi se hitro poizgubile socijalnodemokratske laščine, kar jih je še. V to Bog pomoz! Mask.

Razvedrilo.

Kdo kvari ljudstvo?

(Po Bolandenu priredil Jožef Volc.)

(Dalje.)

Nekaj minut pozneje sta sedela knez in Kogoj na trdem, odrgnjenem kanapeju v podstrešni sobici, ki je pričala s siromašno opravo vred, da je stanovanje siromakov. Po ozkem prostoru se je širil močen duh kistin. „Tod smo sami in menda nas ne bo kdo čul?“ prične Kogoj.

„Kar se tega tiče, bodite brez skrbi, vevredni gospod. Moji jedini sosede so miši in podgane in še te bi morale gladu poginiti, da ne bi se morale med seboj.“

„Dobro! Kljub temu pa naj tiše govorim in na kratko razložim, kaj bi rad,“ dé učenjak. „Midva potrebujeva strupa, in sicer takega, da umori tekom petih minut in ne pusti na telesu sledu; takega, da bi najizvedenejši zdravnik ne mogel razločiti vzrok smrti.“

„Rastlinski strup je tak,“ pristavi kemik.

„Ali bi nama mogli preskrbeti tekom 24. ur tak rastlinski strup?“

„Dovolite mi pred vsem vprašanje, je-li stvar, ki jo mislite zastrupiti, v tem mestu ali vsaj v državi Gozdinje?“ poizveduje dijak.

„O ne! Kar misliva zastrupiti, živi vsaj 50 ur od tod. Za vas torej ni nevarnosti. Za strup pa vam takoj po prejetju plačava 500 gld.“

Bledo lice dijaka ob teh besedah lahko zardi; tolikega plačila se ni nadejal.

„Gospoda, z veseljem vama ustrezem!“ reče čez nekaj časa.

„Seveda bova strup poprej poskusila,“ pripomni Kogoj. „V to svrhu pripeljeva seboj psa.“

„Ta previdnost je modra in nezaupnost mene kar nič ne žali. Tri kapljice strupa umoré psa tekom petih minut. Jutri dopoldne ob 11. vaji, gospoda, pričskujem in vama točno izročim, kar želita.“

„Zdi se mi potrebno, da vam zadevo bolj pojasnim,“ oglasi se knez. „Ne misliva živali zastrupiti, marveč človeka.“

„Gospoda, to je vajina stvar! Ali žival, ali človeka — to je za-me brezpomembno.“

„Prav; a če nama izročite strup, nakopljete si silno težko odgovornost,“ pristavi knez.

„Odgovornost? Kako? Vsaj sta mi zatrjevala, da stvar ostane prikrita.“

„Pred postavo — pač! Posvetnemu sodniku ne pridemo v pest. Menim pa odgovornost pred vsevednim sodnikom — pred Bogom.“

Dijak se nasmeje.

„Boga, o katerem govorite, so mi že zdavna modroslovec izbili. In da bi mi bila po študiju modroslovja ostala le še iskrica vere na Boga, zadržal bi jo bil študij natoroznanstva in anatomija. Vsaj ni Boga. Naša vseučilišča so na višku časa. Na stolicah vseh strok se vednostno dokazuje, da ni osebnega Boga. Ne, ne, verske vraže in zastarele sanjarije kar nič ne vplivajo na mojo prosto voljo. Ni se nam bati ne Boga, ne pekla, ker obojega ni. Poleg tega zelo siromašno živim. S poučevanjem niti toliko ne prislužim, da bi redno plačal najemninó te čumnate, in glad je pri meni vsakdanji gost. Verjemita mi toraj, gospoda, da je 500 gld. za-me ogromna svota. Kako bi torej obeh rok ne stegnil po tako bogati sreči?“

„Mishite in delate dosledno,“ reče Kogoj. „Ali so vsi slušatelji vseučilišča brez vere na Boga in čeznaravno razodenje?“

„Ne vem, kdo bi ne bil,“ odgovori dijak. „Vednostni dokazi zadržé vse verske sanjarije. Bog, nesmrtnost duše, nebesa in pekli so stvari, katerim se dijak smeje. Pardon! Ne vsi — naj povem resnico! Ondi v podstrešni sobici“ — pokaže na nasprotno peteronadstropno hišo, „stanuje Božič, grozovit pilež. Sicer je že doktor modroslovja, a promoviran bo skoraj zopet doktorjem zdravilstva. Ta Božič je bela vrana na našem vseučilišču. Strogó veren je in grozen ultramontanec. Pri tem pa še bolj reven kot jaz in čez mero neprikljuden.“

„Čudno to!“ dé Kogoj. „Doktor modroslovja, vevredni človek, slušatelj nevernih profesorjev in — kljub temu strogo veren. Kako je to mogoče?“

Kemik zmaje z rameni.

„So pač tudi nerazumljive neumnosti!“ odgovori.

„Torej, gospod studiosus, kakor dogovorjeno. Jutri dopoldne točno ob jednajstih sva v spremstvu četvero-nožca pri vas.“

„Z veseljem velecenjena gospoda pričakujem,“ dé dijak, spremi neznanca do stopnice in se ob globokih poklonih poslovil.

Vzdihujoč je šel knez po stopnicah in bridko presenečen in potrj stopil na cesto.

(Dalje sledi.)

Socijalni pogovori.

»Wirtschaftsbund« in krščansko-socijalna društva.

Da so tudi socijalni demokratje prijatelji gospodarskih zadrug, proti katerim so do najnovejšega časa vihteli svoje debele kole, nam priča »Delavec« št. 3 tega leta. V ti številki spravili so se patroni tega lista nad krščanske socijaliste zaradi tega, ker prvo ljubljansko delavsko konsumno društvo ni hotelo tebi nič meni nič sestiti na socijalno-demokratično limanico v podobi združenja gospodarskih zadrug. Stvar je ta-le: Z Dunaja je dobilo konsumno društvo neki oklic, v katerem se pozivljajo vse gospodarske zadruge vstopiti v centralno avstrijsko zvezo »Wirtschaftsbund«. Ker na dotičnem oklicu razun naslova, pod katerim se je odgovorilo, ni bilo nobene jasnosti, od kodi da izhaja, odgovorilo je naše konsumno društvo, da se misli ustanoviti za slovenske pokrajine posebna taka zveza, da bi bili pa konečno, ker priznavamo važnost stvari, tudi pripravljeni stopiti v to zvezo, ako ni pod vodstvom »rudečih bratcev« ali pa celo mavšelnov, ker mi stojimo na zdravem krščansko socijalnem temelju. Kako smo imeli prav, priča nam zadnji »Delavec«. »Rudeče judovske bratce je zbedel naš odgovor in zdaj rohni zanje naš »Delavec«, da nismo prijatelji ljudstva, posebno pa ne malih obrtnikov, ker nočemo stopiti brezpogojno pod komando judovskih socijalno demokratičnih voditeljev. Čudno, da so socijalni demokratje tako naenkrat premenili svoje nazore gledé zadrug. Naenkrat hočejo biti prijatelji in rešitelji malih obrtnikov, za katere do sedaj niso imeli druge pomoči kakor — propast. Zdi se nam, da se bližajo državnozborske volitve in za té potrebujejo glasov in odtod naenkratni preobrat. Ni še posebno dolgo, ko je na Dunaju na strankarskem shodu, če se ne motimo, dr. Ingwer rekel: »Pazite, da ne spravite socijalno-demokratične stranke v močvirje konsumnih društev. Ta društva nesejo pre malo.« Tudi so bili socijalni demokratje proti gospodarskim in pridobitnim zadrugam, ker se pri teh kaže prejasno nasprotje z njihovimi sanjami. Iz »Delavceve« pisave se pa tudi jasno kaže, da stoji »Delavec« in vsa socijalna demokracija pod »klobukom« judovskih kapitalistov, ki bi na ta način radi spravili pod svojo komando vse z njimi tekmujoče gospodarske zadruge. Za malo se mu zdi in boli ga, da mi krščanski socijalisti nečemo biti z njimi ali pa z »mavšelni« (kar je vse

jedno) v nobeni zvezi. Zato toraj, ker nečemo skrbeti za pomnoževanje kakega »Mastfonda«, iz katerega bi zajemali judovsko-socijalistični voditelji, zato nismo prijatelji ljudstva. Zato, ker nečemo, da bi judovski kapitalisti uničili v kali naše gospodarske zadruge iz ravno tistega namena kakor mali obrt in kmetijstvo, — zato krščanski socijalisti nismo prijatelji ljudstva. Res, daleč je prišla socijalna demokracija, tako daleč, da se mora boriti za judovske kapitaliste. In ker krščanski socijalisti to dobro vidimo iz raznih njihovih pojavov, zato jim tudi nič verjeti ne moremo, vsled tega se tudi v gospodarskem oziru ne moremo z njimi družiti, ker v njih vidimo svoje sovražnike. Saj so popolni pristaši ljudsko blagostanje zatirajočega židovskega kapitalizma. V kolikor pa kažejo sedaj socijalni demokratje ljubezni do obrtnikov, se jim gledé na namen gotovo ne bo posrečilo, ker obrtniki in krščanski delavci predobro poznajo krivonosi kramarski značaj socijalne demokracije, ki žrtvuje za par glasov vsa svoja načela. Kšeft je kšeft! — Imenovani »Wirtschaftsbund« vabi tudi druga konsumna društva in gospodarske zadruge pod svoje judovsko okrilje. Zato opozarjamo svoje bralce na to grdo zvijačo. Vržejo naj v kot vsak poziv, ki se raznaša pod imenom soc. demokracije in judovstva!

Stavke. Začetkom decembra meseca so stavkovali avstralski mornarji. — V nemškem mestu Wajsenfelsu so iz trideset tvornic za čevlje odslovili vse delavce. V jedni tvornici so delavce posebno mučili; zato je navstala stavka. A gospodarji so se tako tržno zvezali med seboj, da so v odgovor spodili delavce iz vseh tamošnjih trideset h tvornic, ki so sedaj brez dela in jela.

Konsumna društva. Na Nemškem se vprizarja silen boj proti konsumnim društvom. Na Saksonskem so jim naložili toliko davka, da ga ne morejo zmagovati. Trgovci zahtevajo še strožjih zakonov proti njim in pravijo celo, da bi jih morala država naravnost prepovedati. Pri nas caplja vse za Nemci; zato se bo ta boj gotovo vnel tudi v naši državi. Prav za prav ga imamo že sedaj. Komaj se izreče kje misel o konsumnem društvu, brž planejo nekateri sebičneži po konci in jo hočejo z vsemi silami zatroti. Tako nam je znan tak smešen upor, ko so pri sodišču in pri okr. glavarstvu nekateri liberalno nadahneni možje iskali pomoči, da bi se v njihovi občini ne ustanovilo konsumno društvo. Zato moramo tem odločnejše klicati svojim somišljenikom: Snujte konsumna društva in družite se, da boste poceni kupovali, česar potrebujete. Konsumna društva so temelj trdni gospodarski organizaciji. Brez strahu na delo. Nasprotnikom pa dajemo v premislek te-le stvari:

1. Za nižje stanove se nobeden ni menil, dokler se niso jeli združevati. Vsak ima pravico in dolžnost, da si gmotno pomaga po poštemem potu. In konsumna društva so brez dvojbe poštena, pred Bogom in pred postavo dovoljena. Boj proti konsumnim društvom je protisocijalen boj; njihovi nasprotniki se boré proti samostojnosti delavskih stanov; boré se proti njihovemu združevanju; boré se za dobičke posamnikov proti splošnemu blagru.

2. S konsumnimi društvi in z gospodarskimi zvezami sploh se zveča splošno blagostanje. Posamnik, — kak štacunar ali gostilničar — ima morda nekoliko izgube, a s tem, da se splošno premoženje pomnoži, se dobi brez dvojbe tudi zanj dela in kruha, če tudi ne na isti način, na kateri si ga je doslej služil.

3. Proizvajavci, fabrikantje, veliki trgovci so zvezani in določujejo cene kmečkim pridelkom in obrtnim izdelkom. Kmeta, rokodelca in delavca imajo v svojih pesteh. Država ne brani teh revnih, propadajočih stanov in daje slobodo njihovim zatiralcem, da delajo ringe, truste ali kartele. In samo nižji stanovi naj bi se ne smeli braniti! Kedar se bojuje proti konsumnim društvom, priznava torej, da imajo zatiravci in izsesavci ljudstva pravico organizovati se, da tem ložje po svoji volji narekavajo cene za to, kar prodajajo; ljudstvo, ki kupuje, naj pa nima pravice do obrambene organizacije. In taka obrambna organizacija so ravno konsumna društva. Snujte jih torej in pokažite v dejanju, da se ne bojite klevetnikov!

Shodi. Krščansko-socijalni odbor dunajski sklicuje dne 31. t. m. in 1. februarja drugi strankarski shod na Dunaj, kot smo že omenjali. Poleg poročila o dosedanjem odborovem delovanju se bodo posvetovali o dopolnitvi svojega programa, o organizaciji, taktiki, tisku in o volitvah v peto kurijo. Veliko uspeha želimo temu važnemu posvetovanju. Nadejamo se, da bo s tem shodom tem bližji srečni čas, ko se ustanovi za celo Avstrijo trdno združena krščansko-socijalna organizacija. Za boj proti socijalni demokraciji potrebujemo nujno take zveze. — Koncem prošlega leta imelo je več francoskih katoliških delavskih društev shod v mestu Salonu. Znamenit je bil ta shod vzlasti zato, ker mu je predsedoval kardinal Perrand, ki ga po vsi pravici imenujejo delavskega škofa. Govorili so znani prijatelji delavskega stanu: Harmel, de Mên (Mun), Tartelin (Tartelin), Gijonjêr (Guillonjêre) in drugi. — Angleški rudokopi so zborovali dne 5. in 6. t. m. v Léstru (Leicester). Delavci so se vzlasti pritoževali, da se delavske plače menjajo po premogovih cenah. To je krivično in poniževalno za delavce. Zato so zahtevali, naj se vsi premogokopi poddržajo. — Belgijski premogokopi so zborovali dne 10. t. m. v Sarlroa (Charleroi). Zahtevali so višjo plačo. Ker pa vse kaže, da je ne bodo hoteli delodajavci zvišati, zato se je predlagalo, naj se vprizori splošna stavka. A ta nasvet se ni vsprejel, ker je imel samo polovico vseh glasov. — Češki kovinski delavci, ki so bili doslej združeni z dunajsko socijalno-demokratsko organizacijo, so imeli dne 6. t. m. shod v Karliuu. Tam so sklenili, da nočejo več biti molzna krava dunajskih rudečih judov, odtrgali so se popolnoma od dunajskega vodstva in ustanovili so si svojo češko organizacijo. O Božiču se je namreč vršil shod socijalističnih strokovnih zvez. Ker pa nemški judje-voditelji niso hoteli nič slišati o čeških zahtevah, zato so češki kovinski delavci pokazali, da nočejo nič več slišati o njih. — Lesni delavci (vzlasti mizarji) in krojači na Češkem se v kratkem prav tako odločijo od

dunajskih judov. Naj se predramijo že jedenkrat tudi naša takozvana strokovna društva, ki so sedaj samo podnožnica dr. Adlerja in njegove garde. Naši kovinski delavci, mizarji, rudarji itd. bi se morali pač že spametovati. Saj noben pameten človek ne nasprotuje njihovim zvezam; samo socijalno-demokratski komandi, kateri so se udali, velja naš boj. Z veseljem bomo podpirali njihove težnje, če se odtrgajo od dunajskih judov. Dokler pa tega ne storé, se moramo boriti proti njim kot proti najnevarnejšim sovražnikom delavskih stanov, kot proti zaveznikom judovsko-framasonске protivrske in protinarodne socijalne demokracije. Celo nemške strokovne organizacije uvidevajo vedno bolj, da jih osrednje vodstvo samo odirava. Te dni so izstopili iz nemške socijalistične zveze, ki ima svoj sedež v Hamburgu, nemški kovinski delavci. Neumno se jim je jelo zdeti, da bi plačevali svoje težko prislužene groše in ž njimi mastili lene voditelje. Ali se bodo kdaj v toliko spametovali tudi tisti slovenski delavci, ki jih sedaj odira zvito judovsko osrednje socijalistično vodstvo?

Delavske zbornice. Na Francoskem in v Belgiji je ustanovljen tako zvan »najvišji svet za delo«. Člane v ta svet imenuje minister. Prošli mesec (2. decembra) je predlagal francoski poslanec M. Jul. Ged (Guesde), naj polovico članov temu svetu volijo delavci ali po svojih zvezah (sindikatih), ali pa neposredno. Mož je hotel spraviti socijaliste v ta svet, ker pri sedanjih razmerah bi socijalisti pri teh volitvah zmagali. Njegov predlog je propadel. Tudi pri nas v Avstriji se bo stavilo v prihodnjem zasedanju državnega zbora brez dvojbe mnogo takih predlogov, ki bi koristili delavcem, če ne bi imela pri njih prve besede socijalna demokracija. Zato je neobhodno potrebno, da se snujejo povsod katol. delavska društva in se tako postavi krščansko-socijalna delavska organizacija proti socijalistični. Le tako bo mogoče misliti na izvršitev naših zahtev. Sedaj se obnaša vlada, kot bi ne bilo nobenega katol. delavskega društva. Kedar hoče kaj poizvedeti od delavcev samih, obrne se na judovsko socijalno-demokratsko zvezo. Torej: na delo!

Drobtine.

Socijalno-demokratske surovosti. Iz Zagorja: Dne 19. t. m. je bil pogreb Janeza Mrharja, cinkarniškega delavca. Socijalni demokratje so se ga vdeležili s svojim misijonarjem-agentom Čobalom in njegovim namestnikom kovačem Rinaldijem. Da bi bila slavnost toliko večja, so si naročili venec z rudečimi trakovi. Ko pride sprevod do cerkve, seveda tudi misijonar gré v cerkev in sede v stol. Zdaj, ko ima socijal demokratski venec, bo saj Čobal večkrat v cerkvi, gotovo iz prave — — — Ko sprevod pride na pokopališče, in gospod kaplan opravi svoje molitve za rajnim, gré na drugi kraj, kjer je imel še jednega otroka pokopati. Tisti čas začne misijonar Čobal pridigovati, da bi boljše slo ženi in otro-

kom na tem svetu, kakor gré umrlemu socijal demokratu. Mokračji po smrti ne privoščijo svojim rajnim nebesa. Ko je pridigo Čobal skončal, jih pozove, naj vsi sodrugi trikrat „Živijo socijalna demokracija“ zavpijejo, tako se je tudi zgodilo. Ali se spodobi na pokopališču živijo vpiti, in vrh tega še tako kleti, da nas je sram povedati samo zavoljo tega, ker je gospod kaplan rekel: »le pustite ga; on je že v nebesih.« Neka baba je rekla: „Prokleti coklar, saj ga nisi ti v nebesa spravil, brčni ga no eden, tega prokletega farja“. To je dostojno, kaj ne? Ko je bilo vse končano, nese iz pokopališča sam misijonar Čobal tisti rudeči venec prav po konci, kakor bi nesel prav kako veličastno reč v svojo palačo. Takšne surovosti in kletve mi pošteni Zagorjani na svojem pokopališču ne potrebujemo več. Rajši bi menda kakemu drugemu izročili svoje rajne, saj veste komu! Duhovnov tako ne potrebujete, kakor sami pravite!

„Hrvatski radnički glas“. S tem naslovom je jel izhajati v Zagrebu s 1. jan. nov delavski list po dvakrat na teden. Cena mu je za celo leto 2 gld. Urejuje ga g. Hinko Sirovatka. V verskem oziru stoji list na krščanskem stališču, kar vzlasti povdarja v prvem članku „Z božjo pomočjo“; v političnem oziru stoji na temelju stranke prava. Delavski program njegov se drži točk, ki so jih vsprejeli hrvatski delavci pri skupnem shodu dne 8. grudna 1896. Poleg splošne volilne pravice in slobode združevanja, tiska in govora se zahteva tudi polagoma uvedeni 8 urni delavnik, zavarovanje delavcev v starosti in skrb za delavske vdove in sirote. Socijalne demokrate odločno zavrača. Geslo mu je: „Doli z rušitelji svete nam vere in mile nam hrvaške domovine, — doli z mednarodnimi in brezverskimi socijalisti!“ Vrlo zanimivo je, kakšen je bil „splošni“ shod hrvaške socijalne demokracije, ki so ga bili sklicali božične praznike v Zagreb. Prišel je izven Zagreba samo jeden zastopnik — iz Srema. Ker so imeli več povabljenih gostov, — naš Kristan se je tudi prismolil v Zagreb, — so morali vse zagrebške socijaliste spraviti po koncu, da je imel vsaj kedo poslušati njihove zabavljice. Predsednik hrvaškega delavskega kluba g. Grlimir Janković je bil tudi pri shodu. Govorniki so pozivali, naj nasprotniki odgovarjajo, če se upajo. Janković se je oglasil k besedi. Predsednik mu jo je obljubil. A namestu da bi mu jo bil dal, je strahopetno zaključil žalostno „splošno hrvaško (!)“ socijalno demokratično skupščino. — Veselimo se napredka poštene delavske organizacije, ki se kaže z novim listom, toda zdi se nam, da je vendar nepotrebno, da se krščansko misleči delavci delé v dva tabora. Sedaj sta v Zagrebu dva delavska kluba. Jeden se drži Starčevićevega programa, kot ga tolmači dr. Frank, drugi je pravaški tudi Starčevićevih načel, a se drži dr. Frankovih nasprotnikov. Božične praznike so se sešli zastopniki obeh klubov in so se posvetovali o združenju. Bog daj svoj blagoslov!

Socijalna demokracija in blagor ljudstva. Da so socijalni demokratje v židovsko-kapitalistični službi, nam

zopet jasno dokazuje to, kako hoče vodstvo te stranke preprečiti ukrep dunajskega mestnega zbora, vsled katerega bi naredilo dunajsko mesto svojo lastno plinarno. Židje, ki sedaj od Dunajčanov dobivajo za plin tisoče in tisoče, so poskusili vže razna sredstva, da bi preprečili to, toda ljudstvo jih ne mara poslušati. Nazadnje jim je pritekla na pomoč — socijalna demokracija, ki preti s štrajkom, ako bi hotelo mesto narediti svojo plinarno. To je zopet jaseen dokaz, kaj da je socijalna demokracija in od kodi izbaja. Čudno je le to, da se dadé delavei od nje tako voditi za nos in da ne vidijo, kam gredó. Seveda računa vodstvo z nezavestjo ogromne večine privržencev, ki slepo tavajo za vsakim, ki jim obeta raj ne meneč se zato, kedo da je.

Nemški peki se z vso silo vstavljajo določbi, ki uvaja za pekovske delavce 12 urno delo in nedeljski počitek od 8. ure dalje. To je pač le mala pomoč pekovskim trpinom, toda še te jim mojstri nočejo dati. Vlada je vprašala 850 pekov, naj poročajo o ti zadevi. Odgovorilo jih je 572 in med njimi jih je le 10 zadovoljnih z 12urno delavsko dobo. Drugi so vsi odgovorili, da nočejo uvesti nove določbe.

Konsumna in produktivna društva na Angleškem. Za leto 1895 imamo te-le podatke o angleških gospodarskih zadrugah. Konsumnih društev člani so se pomnožili na 58 525; vseh tacih društev je 1442. Produktivnih društev, ki skupno proizvajajo blago, je 181 in članov je narastlo na 3258.

Josip Cvetrečnik,

sobni slikar

v Ljubljani, Karlovska cesta 2

24-2

se priporoča.

Kdo pije
Kathreiner

Hneippovo sladno kavo?

Vsak

kdor ljubi okusno kavo, hoče zdrav ostati in si kaj prihraniti.

Prihodnja številka Glasnika izide 11. februarija.